

Pavel Poničan: Priručka administratívneho práva platného na území Slovenska so zvláštnym zreteľom na župnú reformu. — 1925. Nedávno sa objavila na knižnom trhu kniha spomenutým názvom, ktorá má podať obraz o administratívnom práve, ktoré je platné na území Slovenska. Autor hovorí, že berie zvláštny zreteľ na župnú reformu; človek by očakával, že sa v tejto priručke, ktorá je dosť objemná dočítá niščoho aj krom už spomenutej župnej reformy, ale tomu nie je tak. Autor veľmi obratne sossbieral všetky zákony a nariadenie, týkajúce sa župnej reformy, umiestňuje jednotlivé nariadenie pod príslušné paragrafy, tak že čitateľ získava veľmi dobrý prehľad. Kniha v tomto zostavení sa stáva výbornou sbierkou všetkých predpisov, ktoré by človek ináč musel hľadať po všetkých možných úradných listoch. Kniha sa deli na 3 diely; v prvom diele uvádza autor »ustanovenia prechodiace župnej reforme«, v druhom samotnú župnú reformu, v tretej časti najdeme krátke pojednávajúce o príjmoch žúp a okresov, a na koniec sa rozoberá dozorčie právo okresných a župných úradov.

Autor s veľkou pozornosťou sossbieral zákony a nariadenia, spadajúce do prvej a druhej časti svojej knihy, ale za to veľmi málo sa zaoberá otázkou príjmov a dozorčím právom úradov župných a okresných.

Kniha postrádala akéhokoľvek historického pojednávajúceho o administratívnom práve; je pravda, že túto časť vynechal autor asi naračky, nechtiac zabíhať do dlhšieho pojednávajúceho, ale dl'a môjho názoru, terajšiu župnú reformu môžeme dobre pochopiť len po načerpaní určitých znalostí o predošlom stave administratívy na Slovensku. Tento nedostatok však by sa ešte nemohol pokládať za veľkú vadu. Vadou knihy je, že nikde nenajdeme pojednávajúce o najmenšej jednotke správnej, o obciach; taktiež chýba pojednávajúce o administratívnom pokračovaní a o kontrole verejnej správy. Kniha o administratívnom práve len vtedy podáva úplný obraz, keď pojednáva o každej súčiastke administratívneho sridenia. Autor vynechal časť o obciach, ač práve zákon č. 211/20 sossbiera notárov, pred tým samosprávných orgánov, a tým vznikla štátna správa do najmenšej jednotky administratívy.

Kniha podáva obraz dosť kusý a to preto, lebo niet dostatočnej súvislosti a nevyčerpáva úplne to, o čom autor písať chcel. Práca tá by vyžadovala námahy a mnoho času, preto musíme byť autorovi povďační, že shrnul a vydal roztrásené a dosť neprístupné predpisy o župnej reforme.

Dufáme, že autor, ktorý je dobrým odborníkom verejnej správy povie nám ešte niekoľko slov. Úprava knihy dobrá. Kš.

JUDr. Jaroslav Brejcha a JUDr. Viktor Fikora. Živnostenský zákon pre územie Slovenska a Podkarpatské Rusi. Komentované zákony československé republiky vydávané Kompasem sv. XV. — Praha, 1925. — Str. 1055. — 120 Kč. — Zákonem ze dne 10. října 1924, č. 259 Sb. z. a n., spolu s doplňujícími jej nařízenými byla prakticky provedena unifikace živnostenského zákonodárství v Československé republice; ovšem se změnami, jež vyžadují zvláštní poměry na Slovensku. Nové předpisy nyní platné přizpůsobeny byvše právu platnému v zemích historických znamenají úplné odklonění od práva dosavadního. Bylo proto nutno, aby správní úředníci dostali dobrou příručku pro praktikování nového práva. Tomu plně vyhovuje vydaná sbírka, kterou sestavili tvůrci nového zákona a opatřili doplňky podle zkušeností získaných již v zemích historických. Počínali si obdobným způsobem jako při vydání živnostenského zákona pro tyto země, a možno říci, že se jim jejich snaha úplně podařila. Sbírká kromě základního zákona obsahuje množství vládních nařízení zákon doplňujících, a kromě toho i některé texty návrhů zákona, jež se teprve v parlamentě projednávají. Sbírká jest velice praktická a úředníkům, kteří nyní denně s novým právem živnostenským budou se zabývati, bude sbírkou nevyhnutelnou. — K věci samé máme tu skrovnou poznámku, že nepokládáme tento způsob

uniifikace za příliš šťastný, ježto na jednotném státním území platí stejné normy materiálně, obsažené ve dvou rozdílných normách formálních. Kdo klade důraz na formu a její působnost v praktickém životě, nemůže pochopiti, proč nevydal se jednotný zákon pro celou republiku, a proč se činí rozdíl mezi zeměmi historickými a zeměmi slovenskými, když toho nebylo zapotřebí? Tento případ není ojedinělý v našem zákonodárství, a bylo by našim přáním, aby konečně naši zákonodárci osvědčili více státnického smyslu.

Statistická zpráva hlavního města Prahy, spojených obcí Karlína, Smíchova, Vinohrad, Vršovic a Žižkova a 16 sousedních obcí Velké Prahy za léta 1919 a 1920. Díl I. — Vydala statistická komise hlavního města Prahy. Stran 309, 20 kart., 7 diagr. — Praha 1924. Statistická komise vydává tímto po válce již druhou zprávu a zahajuje tak opět pravidelné vydávání statistických zpráv válkou přerušené. První byla souhrnná zpráva za léta 1915 až 1918. Nynější zpráva je poslední, jež se obírá územím Velké Prahy, jak byla projektována před válkou. Obce tyto sdružily se tehdy ke společné službě statistické, již prováděla statistická kancelář pražská. Příští zprávy budou však zahrnovati již celou Prahu podle zákona z r. 1920. — Data snesená v tomto rozsáhlém svazku vyčerpávají plně obory, jichž se dotýkají a podávají tak plný, zcela objektivní obraz těchto složek pražského života. Na základě jejich bylo by možno psáti komentáře a vylíčení, které by nemohly být zkráceny, kdyby úplně a bez tendence využily uvedených dat. Souhrnné údaje každého oddílu bývají připojovány k datům z let posledního čtvrtstoletí, takže je možno srovnávat s minulostí. Data nejsou jen prostě uvedena v hlavních rysech, nýbrž zpracována do podrobností, rozdělena a sestavována z nejrůznějších hledisek a podle nejrůznějších třídidel, v číslech absolutních i relativních.

Zprávu zahajují záznamy o povětrnostních poměrech, o řízení Velké Prahy, o rozloze pozemků, o roztrídění jich podle druhů. Pak následuje statistika stavební, domovní a bytová, v níž jeví se těžké poválečné poměry stavební, nepatrné počátky stavebního ruchu v r. 1920 (155. nových staveb, 293 přístaveb, přestaveb, celkem 1004 byty o 5838 místnostech), bytová nouze a přelidnění bytů. Dále zpracovány jsou zde údaje o rozvrstvení bytů podle polohy (v poschodích) podle povolání nájemníků, počtu obytných místností nájemného atd. Další oddíl: Měna obyvatelstva podává obraz vyrovnávání poválečných poměrů nadprůměrným vzrůstem sňatků, vzestupem porodů a poklesem úmrtí a k tomu se připojuje oddíl o zdravotnictví daly o nemocích, o činnosti nemocnic a ostatních zdravotních ústavů, o zdravotním stavu žactva na školách, o kontrole potravin atd. a zvláště zabývá se prostitucí tehdy ještě kontrolovanou. Pak je zde oddíl o nemocenských pokladnách uvádějící měnu členstva, případy nemocí a úmrtí členů a finanční stav pokladen. Konečné oddíly dotýkají se obecního hospodářství a to předpisů státních daní, jakožto základny pro vyměňování přírážek zemských, okresních a obecních, stavu obecního jmění, obecních příjmů a vydajů. Zde je možno sledovati vzestup obecních dluhů, obecní výpůjčky, poměr jednotlivých složek ve jmění obecním (několikanásobná převaha jmění nemovitého nad movitým) podrobné výkazy příjmů a vydání podle předmětů v jednotlivých obcích a v celé Velké Praze.

Na konci je přiloženo 20 barevných tabulek a 7 diagramů, které snesený materiál zpracovaly graficky a pro laika přehledněji než statistické tabulky samy. Zpracovány jsou tu zejména poměry bytové (zatlidněnost domů, byty přelidněné, s podnájemníky, podle povolání nájemníků atd.), národnostní a náboženské poměry obyvatelstva.

Zpráva je určena nejen pro naše domácí obecní, nýbrž i pro cizinu a text je proto všude český a francouzský. K—k.